

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1224

3.12.2025

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Museskader – oppstått før tegning?

Sikrede kjøpte en fritidsbolig i mai 2022 og tegnet bygningsforsikring i foretaket 21.10.22. Den 23.10.23 meldte sikrede om museaktivitet i hytten. I skaderapporten konkluderte inspektøren med at aktiviteten trolig hadde pågått siden byggeåret 1984. Foretaket avsto derfor kravet under henvisning til at forsikringen ikke dekket skader som hadde oppstått før forsikringsavtalen trådte i kraft. Sikrede var uenig og viste til at hytten hadde vært i ektefellens familie siden byggeåret, og vært disponert av dem begge over lengre tid, uten at det i denne perioden var observert museaktivitet. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at det hadde oppstått nye, separate skader etter at forsikringen ble tegnet.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade som følge av mus.

Sikrede tegnet 21.10.22 forsikring for fritidsbolig kjøpt i mai samme år. Forsikringen inkluderte «Super Bygningsforsikring» (BYS1-6) med bl.a. følgende vilkår:

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

4.8. Bekjempelse av skadedyr og fysisk skade på bygning forårsaket av disse

...

Følgende dekkes:

- Fysisk skade på bygning forårsaket av skadedyr.
- Fjerning av døde gnagere når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse.
- Bekjempelse av skadedyr og skadeinsekter, herunder skjeggkre, veggedyr og kakerlakker, i sikredes faste bolig/fritidsbolig i Norden, som oppgitt i forsikringsbeviset. Med bekjempelse menes relevante tiltak som skal redusere eller utrydde forekomst av skadedyr. Bekjempelsestiltak bestemmes, utføres og ledes av Anticimex.
- ...

UNNTATT ER:

- Skade på bygning som bare virker skjemmende på bygningens utseende.
- Skade på bygningens isolasjon når det ikke kan påvises svekket isolasjonsevne.
- Fjerning av døde skadedyr, eller deres etterlatenskaper, herunder døde skadedyr etter bekjempelse, når det ikke er konstatert skade på bygningen, eller lukt i bygningen som beskrevet over.
- ...

- Kostnader med bekjempelse av aktivitet som startet før forsikringsavtalen startet.
- Kostnader med bekjempelse av aktivitet etter at forsikringsavtalen er opphørt, selv om angrepet startet i forsikringsperioden.
- Åpning og lukking av konstruksjoner for påvisning av skadedyr.
- Skader på innbo som følge av skadedyrangrepet.
- ...
- Vedlikehold, utbedringer, sikring mot skadedyr eller andre tiltak som er nødvendig for å hindre nye eller begrense eksisterende angrep av skadedyr.
- ...

Sikrede kontaktet foretaket per telefon 23.10.23 og meldte om museaktivitet i boligen. Hun hadde da rekvirert A, som gjennomførte befaringsbefaring 19.9.23. Inspektøren konkluderte etter befaringsbefaring med at museaktivitet trolig hadde pågått siden byggeåret:

Det er intet som tyder på at det er aktivitet av gnagere nå, men det har vært omfattende aktivitet tidligere. Mus har tilgang til hyttas konstruksjon via utettheter i grunnmur på flere områder, samt under kledning og hjørnekasser som mangler sikring. De fleste avvikene er fra byggår. Aktivitet har trolig startet rett etter byggeår.

Foretaket avslo kravet 23.10.23 med henvisning til at museaktiviteten trolig hadde startet rett etter byggeår, og at forsikringen ikke omfattet utbedring av skade som har startet før forsikringsavtalen trådte i kraft.

Sikrede klaget 21.7.23 og opplyste at reparasjon var påbegynt, og at det bl.a. var funnet omfattende skade i isolasjonen etter skadedyr.

Foretaket opprettholdt avslaget 17.10.24 med samme begrunnelse.

Sikrede påklaget avslaget til foretakets kundeombud 8.11.24. I klagen påpekte sikrede at inspektøren kun hadde uttalt at museaktiviteten «trolig» startet rett etter byggeåret. Sikrede viste til at hytten hadde vært i hans kones familie siden byggeåret, og vært disponert av begge over lengre tid. Verken sikrede eller tidligere eier hadde observert museaktivitet i denne perioden.

Kundeombudet opprettholdt foretakets standpunkt 26.11.24.

Saken ble bragt inn for Finansklagenemnda 26.1.25.

Sikrede krever dekning for museskader under superforsikringen. Sikrede bestrider foretakets anførsel om at det kun ble tegnet standard bygningsforsikring 21.10.22, og at superdekningen først trådte i kraft 29.6.23. Sikrede viser til at tilbud ble mottatt 14.10.22, og at forsikringene ble flyttet 20.11.22. Da det senere viste seg at superdekning ikke var registrert, kontaktet sikrede foretaket, som rettet opp feilen uten tillegg i premien.

Ifølge A-rapporten har museaktivitet «trolig» pågått siden byggeåret i 1984. Rapporten sier ikke hvor mus har kommet inn, og sikrede har selv ikke funnet spor etter inngang. Hytten har vært i hans kones familie siden byggeåret og vært disponert av begge parter over lengre tid. Sikrede og tidligere eier kan bekrefte at det ikke tidligere er observert museaktivitet.

Sikrede utelukker ikke at mus kan ha vært til stede tidligere, men viser til at lyder ble hørt vinteren før skaden ble meldt, uten at han da forsto det var mus. Det var først ved riving av kjøkkenet sommeren 2023 at museaktivitet ble avdekket, herunder bl.a. funn av musekadaver bak isolasjon. Foretaket har avvist ansvar og bedt sikrede kontakte tidligere eier og deres foretak. Dette er gjort, og tidligere foretak forstår ikke hvorfor skaden ikke dekkes av gjeldende superforsikring. Sikrede krever derfor at foretaket i det minste dekker den skaden som nå er dokumentert.

Foretaket avviser ansvar og anfører at skaden ikke har inntruffet i forsikringstiden.

Forsikringstilfellet anses inntruffet når det første gang oppstår fysisk skade på det forsikrede objektet. Ved gradvis skadeutvikling som følge av gnagere, anses skadetidspunktet å være når skaden først materialiserte seg, jf. FSN-6652.

I denne saken foreligger én skaderapport fra A, som påpeker flere potensielle inntreksveier for gnagere gjennom utettheter i grunnmur, under kledning og i hjørnekasser uten sikring. Rapporten konkluderer med at museaktivitet trolig startet kort tid etter byggeåret 1984. Basert på foreliggende dokumentasjon mener foretaket det er mest sannsynlig at museangrepet oppsto før forsikringen trådte i kraft 21.10.22. Det har ingen betydning om det gjelder Standard- eller superforsikring. Det avgjørende er at skaden oppsto før forsikringens ikrafttredelse, og dermed faller utenfor forsikringens dekningsperiode.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning for skader voldt av mus.

Sikredes superforsikring dekker «skade på bygning forårsaket av skadedyr», jf. pkt. 4.8, men kun «skade på ting inntruffet i forsikringstiden», jf. pkt. 4. Dette er i samsvar med alminnelige forsikringsrettslige prinsipper, jf. HR-2020-1262-A.

Forsikringen omfatter «Fysisk skade på bygning forårsaket av skadedyr». Med «fysisk skade» menes negativ fysisk innvirkning på bygningen. Det avgjørende er når skaden inntraff, ikke når den ble oppdaget, jf. FinKN 2025-36, hvor nemnda ikke fant det sannsynliggjort at skadedyrangrep hadde startet etter forsikringstegning:

En skade begynner å utvikle seg første gang den dekkede årsaken fører til negativ fysisk innvirkning på objektets materialer, konstruksjon, overflate e.l. Ved skade som følge av mus/dyr vil derfor skaden starte når mus/dyr første gang fører til skade på hytten med mindre det er grunnlag for å si at det foreligger flere separate angrep. I nemndspraksis har man i lignende saker lagt til grunn at skadetidspunktet må settes til det tidspunktet det ifølge sakkyndige antas at dyrene kom inn i bygningen og angrepet startet, se f.eks. FinKN 2021-721 og 2023-573. Det er ikke avgjørende at sikrede oppdaget skaden først etter at forsikringen ble tegnet, jf. at dekningen omfatter 'skade', som refererer til den fysiske innvirkningen, og ikke til når dette oppdages, jf. også FinKN 2021-1200.

Sikrede har fremlagt skaderapport etter inspeksjon foretatt 19.9.23. Rapporten uttaler at man ved åpning av kjøkkenveggen i forbindelse med utskifting av kledning, fant tegn til omfattende tidligere aktivitet fra skadedyr. Det ble bl.a. gjort funn av museavføring og spor etter mus i isolasjonen på flere steder.

Inspektøren uttalte samtidig at det ikke forelå indikasjoner på aktiv skadedyrtilstedeværelse på befaringstidspunktet. Videre angis at mus har hatt adgang til hyttens konstruksjon via åpninger i grunnmuren, samt under kledningen og i hjørnekasser som mangler nødvendig sikring. Inspektøren konkluderer med at de fleste avvikene synes å skrive seg fra byggeåret, og at skadedyraktiviteten trolig startet kort tid etter ferdigstilling av hytten i 1984.

Nemnda forstår rapporten slik at det på tidspunktet for befaringen i september 2023 ikke forelå aktiv skadedyrtilstedeværelse, men at det har vært omfattende aktivitet tidligere. Det fremgår imidlertid ikke av rapporten hvilke konkrete bygningsskader som eventuelt er påført som følge av aktiviteten, om det er grunnlag for å si at det foreligger flere separate angrep, eller når disse skadene har oppstått. Rapporten gir ikke grunnlag for å konkludere med at det foreligger nye skader forårsaket av mus etter forsikringstegning i november 2022 som kan omfattes av forsikringsdekningen.

Sikrede anfører at skaderapporten er mangelfull, herunder at den kun opplyser at museaktivitet «trolig» har startet rett etter byggeåret, uten nærmere angivelse av hvordan dette er konstatert. Rapporten redegjør heller ikke for hvor mus eventuelt skal ha kommet inn i hytten, og sikrede har ikke funnet spor etter slik inngang.

Nemnda kan ikke se at disse anførselene i tilstrekkelig grad sannsynliggjør at vurderingen inspektøren har foretatt er uriktig. Nemnda har ikke faglig grunnlag for å overprøve de sakkyndige vurderingene som er foretatt, jf. eksempelvis FinKN 2018-749.

Sikrede anfører at det under den innvendige rivningen av kjøkkenvegg sommeren 2023 ble avdekket musekadaver, ekskrementer og skader av nyere dato på bl.a. isolasjon. Sikrede viser også til at hytten har vært eid av ektefellens familie siden byggeåret 1984, og at tidligere eier kan bekrefte at det tidligere ikke har forekommet museaktivitet.

Nemnda kan ikke se at disse opplysningene gir tilstrekkelig dokumentasjon for at det er oppstått nye, separate skader etter at forsikringen ble tegnet.

Det følger av alminnelige bevisregler at det er kravstiller som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. bl.a. Rt. 2002 s. 1517. Slik saken er opplyst, kan nemnda ikke se at dette er tilstrekkelig sannsynliggjort her.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).